

ASOCIACIJA „APSAUGOS VERSLO GRUPĖ“

Juridinių asmenų reg. Nr. 082649 Kodas 134637738 Gedimino pr. 26, LT-01104 Vilnius PVM kodas LT100003780011
Tel./faks.: (8 5) 2628175 El.p. info@avg.lt http://www.avg.lt

Lietuvos Respublikos Seimo

Teisės ir teisėtvarkos komitetui

2017-03-15 Nr. 170315-1

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS IR TURTO SAUGOS ĮSTATYMO NR. IX-2327 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitete svarstomas Lietuvos Respublikos asmens ir turto saugos įstatymo Nr. IX-2327 pakeitimo įstatymo projektas (toliau – **Įstatymo projektas**).

Asociacija „Apsaugos verslo grupė“, vienijanti daugiau kaip 40 įmonių, veikiančių asmens ir turto saugos srityje, kuriose dirba apie 7000 darbuotojų, reiškia susirūpinimą dėl Įstatymo projekte numatytos privalomos civilinės atsakomybės draudimo sumos licencijos turėtojui, kuris, asociacijos nuomone, turėtų būti peržiūrimas ir koreguojamas, atsižvelgiant į toliau išdėstytus pastebėjimus.

1. Įstatymo projekto reguliavimas

Įstatymo projekto 14 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad:

„1. Licencijos turėtojas privalo:

1) prieš pradėdamas vykdyti asmens ir turto apsaugą apdrausti savo civilinę atsakomybę civilinės atsakomybės draudimu, padengiančiu žalą, padaromą trečiųjų šalių gyvybei ir turtui. Draudimo suma dėl vieno įvykio Lietuvos Respublikos teritorijoje, nepaisant to, kiek yra nukentėjusių trečiųjų asmenų, yra 5 000 000 eurų dėl žalos asmeniui (tarp jų 5 000 eurų dėl neturtinės žalos) ir 1 000 000 eurų dėl žalos turtui;“

Tai reiškia, kad asmuo, norintis užsiimti licencijuojama asmens ir turto veikla privalo apdrausti savo civilinę atsakomybę civilinės atsakomybės draudimu ne mažesne nei 6 000 000 (šešių milijonų) eurų suma (5 000 000 eurų dėl žalos asmeniui ir 1 000 000 eurų dėl žalos turtui). Tačiau vertinant tiek Lietuvos ekonominės padėties prasme, tiek įmonių, veikiančių asmens ir turto saugos versle, ekonominius bei finansinius pajėgumus, Įstatymo projektu siekiama įtvirtinti civilinės atsakomybės draudimo suma yra neadekvati.

2. Argumentai dėl neadekvataus Įstatymo projekto reguliavimo

Įtvirtinus Įstatymo projektu siūlomą privalomą licencijos turėtojui civilinės atsakomybės draudimą 5 000 000 eurų dėl žalos asmeniui (tarp jų 5 000 eurų dėl neturtinės žalos) ir 1 000 000 eurų dėl žalos turtui, būtų susiduriama tiek su faktiniu, tiek su teisiniu tokio reguliavimo įgyvendinimo sudėtingumu, nes:

1) *A priori* saugos paslaugas teikiančias įmones civilinės atsakomybės draudimu Lietuvoje draudžia tik viena draudimo bendrovė „BTA Insurance Company“ SE filialas Lietuvoje,

kitos draudimo įmonės tokių paslaugų nesūlo, o jei bandoma derėtis, sąlygos Lietuvoje šiuo verslu užsiimančioms įmonėms iš esmės yra neįgyvendinamos (reikalaujama nepagrįstai didelių draudimo įmokų, draudimo garantijų, jei apskritai sutinka pradėti derybas dėl galimo asmens ir turto saugos verslo draudimo, nes jis, kaip teigia draudimo bendrovės, yra per daug rizikingas. Todėl draudimo bendrovės iš esmės nėra suinteresuotos šia civilinės atsakomybės draudimo rūšimi, o įmonės, norėdamos įsigyti tokios rūšies civilinės atsakomybės draudimą, neturi iš ko rinktis).

- 2) *De facto* Lietuvoje esant monopolinei situacijai saugos bendrovių veiklos draudimo srityje bei sugriežtintus draudimo sąlygas, saugos bendrovės bus priverstos pirkti draudimo polisą tomis sąlygomis, kurias nustatys monopolinė draudimo bendrovė. Atsižvelgiant į numatomus pakeitimus, buvo kreiptasi į draudimo bendrovę dėl pasiūlymo pateikimo esant nurodomai draudimo sumai. Remiantis draudimo bendrovės preliminariu pasiūlymu draudimo įmoka metams sudarytų virš 87 000 eurų. Vertinant Lietuvos ekonominę padėtį bendrai bei Lietuvoje asmens ir turto saugos versle veikiančių įmonių finansinius pajėgumus, tokia draudimo įmokos suma ženkliai mažintų įmonių ekonominius veiklos rodiklius, galimai paskatintų jau veikiančių šioje rinkoje pasitraukimą iš jos, neskatintų naujų įmonių įsitraukimo į šį verslą, tai neigiamai atsilieptų darbo rinkai (tektų atleisti esamus darbuotojus, nebūtų kuriamos naujos darbo vietos), taip pat mokesčių surinkimui į valstybės biudžetą.
- 3) Lietuvos teismų jurisprudencijoje nenustatytas precedentas, kurio pagrindu saugos paslaugas teikiančiai bendrovei ar kitam juridiniam asmeniui būtų priteista 5 000 000 eurų žalos suma dėl vieno įvykio trečiojo asmens gyvybei ir turtui. Tai rodo, kad Įstatymo projekte siekiama įtvirtinti privalomos civilinės atsakomybės draudimo suma neatitinka realijos.
- 4) Atkreiptinas dėmesys, kad 2007 m. gegužės 17 d. Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. X-1137 11 straipsnyje nuo 2012 m. birželio 11 d. nustatyta transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo suma dėl vieno eismo įvykio Lietuvos Respublikos teritorijoje, nepaisant to, kiek yra nukentėjusių trečiųjų asmenų, yra – 5 000 000 eurų dėl žalos asmeniui (tarp jų 5 000 eurų dėl neturtinės žalos) ir 1 000 000 eurų dėl žalos turtui. Pažymėtina, kad minėto Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo nustatytas teisinis reguliavimas garantuoja elektroninės saugos funkcijas vykdančių apsaugos darbuotojų transporto priemonėmis sukeltos žalos trečiųjų šalių gyvybei ir turtui atlyginimą, todėl Įstatymo projekte nustatytos draudimo sąlygos yra perteklinės.
- 5) Siūlomas Įstatymo projekte teisinis reguliavimas dėl privalomos licencijos turėtojui civilinės atsakomybės draudimo sumos sukurtų nepalankias ekonomines bei konkurencines rinkos sąlygas. Ypatingai aukštos bendrosios civilinės atsakomybės draudimo metinės įmokos eliminuotų mažesnes saugos bendroves iš rinkos, o tai skatintų formuotis monopolijoms, bet ne konkurencingai asmens ir turto apsaugos paslaugų rinkai.

3. Siūlomas civilinės atsakomybės draudimo sumos teisinis reguliavimas

Asociacija „Apsaugos verslo grupė“, įvertinusi pirmiau nurodytus argumentus, siūlo Įstatymo projekte nustatyti pareigą licencijos turėtojui, prieš pradėdamas vykdyti asmens ir turto apsaugą apdrausti savo civilinę atsakomybę civilinės atsakomybės draudimu, padengiančiu žalą, padaromą trečiųjų šalių gyvybei ir turtui, kur draudimo suma dėl vieno įvykio Lietuvos Respublikos teritorijoje, nepaisant to, kiek yra nukentėjusių trečiųjų asmenų, **iš viso 300 000 (trijų šimtų tūkstančių) eurų** dėl žalos asmeniui ir turtui (bendrai), paliekant išskyrimą, kad tarp jų 5 000 eurų dėl neturtinės žalos. Siūloma Įstatymo projekto formuluotė:

„1. Licencijos turėtojas privalo:

1) prieš pradėdamas vykdyti asmens ir turto apsaugą apdrausti savo civilinę atsakomybę civilinės atsakomybės draudimu, padengiančiu žalą, padaromą trečiųjų šalių gyvybei ir turtui. Draudimo suma dėl vieno įvykio Lietuvos Respublikos teritorijoje, nepaisant to, kiek yra nukentėjusių trečiųjų asmenų, yra 3 00 000 (trys šimtai tūkstančių) eurų dėl žalos asmeniui (tarp jų 5 000 eurų dėl neturtinės žalos) ir turtui;“

4. Dėl Įstatymo projekto 7 straipsnio 2 dalies panaikinimo

Įstatymo projekto 7 straipsnio 1 dalyje nurodomas veiklų, kurios yra licencijuojamos, sąrašas, t.y. licencijuojama ši veikla:

- 1) fizinė apsauga;
- 2) elektroninė apsauga;
- 3) leidimų režimo vykdymas;
- 4) ginkluota asmens ir turto apsauga;
- 5) režimo užtikrinimas;
- 6) inkasavimo vykdymas;
- 7) tarpvalstybinis grynųjų pinigų vežimas kelių transportu.

To paties straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad: „Be licencijos šio straipsnio 1 dalyje nurodyta veikla užsiimti draudžiama, išskyrus atvejus, kai uždaruose saugomuose objektuose vykdoma neginkluota asmens ir turto apsauga, nurodyta šio straipsnio 1 dalies 1–3 punktuose.“

Siūlome atsisakyti Įstatymo projekto 7 straipsnio 2 dalyje nustatytos išimties, paliekant griežtą reglamentavimą, jog visais atvejais draudžiama užsiimti Įstatymo projekto 7 straipsnio 1 dalyje nurodyta veikla, be licencijos.

Toks siūlymas grindžiamas tuo, jog nustatyta išimtis, leidžianti vykdyti neginkluotą fizinę apsaugą, elektroninę apsaugą ir leidimų režimų vykdymą uždaruose saugomose objektuose, yra ne mažiau rizikingesnė, reikalaujanti kvalifikuoto paslaugų teikimo bei griežtos kontrolės, kuri atliekama licencijos turėtojo atžvilgiu. Kitaip tariant, tai, jog atitinkama asmens ir turto sauga vykdoma uždareme objekte, net ir neginkluota, iš esmės nekeičia asmens ir turto saugos pobūdžio, nes ja siekiama ginti tas pačias konstitucines vertybes: teisę į gyvybę, sveikatą bei turtą, kurių kokybiškam užtikrinimui valstybinė kontrolė, t.y. licencijos turėjimas, turėtų būti privalomas taip pat.

Be to, nereikalaujant turėti licenciją nurodytu Įstatymo projekto 7 straipsnio 2 dalies atveju, iškreipiamos asmens ir turto saugos vykdymo sąlygos, paliekama terpė piktnaudžiauti dirbant be licencijų, ypač įvertinant esamą Įstatymo projekto reglamentavimą, kai nuostatos nėra

konkrečios ir aiškiai apibrėžtos, kalbant apie „uždarus saugomus objektus“ (žr. Įstatymo projekto 2 str. 22 p.).

5. Dėl Įstatymo projekto 24 straipsnio 5 punkto

Įstatymo projekte numatyta teisė vykdyti ginkluotą asmens bei turto apsaugą apsaugos darbuotojams ir apsaugininkams. 24 straipsnyje nurodomos fizinės prievartos ir šaunamųjų ginklų panaudojimo bendrosios sąlygos, kurios galioja apsaugos darbuotojams ir apsaugininkams, tačiau 5 punkte įtvirtintas draudimas išskirtinai apsaugos darbuotojui vykdyti ginkluotą asmens ir turto apsaugą su ne profesinei veiklai įgytu (asmeniniu) šaunamuoju ginklu.

Atkreipiame įstatymo leidėjo dėmesį, kad asmenys, turi vykdyti ginkluotą asmens bei turto apsaugą vienodomis sąlygomis, todėl draudimas vykdyti ginkluotą apsaugą išskirtinai tik apsaugos darbuotojui nėra pagrįstas. Pažymėtina, kad neuždraudžiant (t.y. leidžiant) apsaugininkams vykdyti asmens bei turto apsaugą su asmeniniais ginklais tampa neaiškios ribos tarp ginklų naudojimo asmeninėms reikmėms ir vykdant ginkluotą apsaugą bei naudojant prievartą prieš kitus asmenis.

Todėl laikantis lygiateisiškumo bei aiškaus reglamentavimo principų siūlome 24 straipsnio 5 punktą papildyti apsaugininko sąvoka, taip užtikrinant šio reguliavimo tinkamą veikimą.

Asociacija „Apsaugos verslo grupė“ tikisi, kad į šiame rašte išdėstytas pastabas bus atžvelgiama, svarstant Įstatymo projekto priėmimą. Be to, esame pasiruošę atsakyti į visus Jums iškilusius klausimus ar pateikti reikiamą informaciją, atvykti į Įstatymo projekto svarstymą, siekiant nauju teisiniu reguliavimu teigiamo poveikio verslo sąlygoms ir plėtrai, valstybės finansams ir teisinei sistemai bendrai.

Pagarbiai,

Asociacijos „Apsaugos verslo grupė“ prezidentas

Saulius Pridotkas